

گزارش بازنگری سازوکار ارزیابی استاد توسط دانشجو

۱۴۰۳۰۷۱۱

دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزشی

بخش اول: وضعیت موجود

بیان مسئله

آموزش عالی، نقش اساسی و محوری در توسعه جوامع و هماهنگی ابعاد مختلف جامعه را دارد و از جمله عناصر کلیدی توسعه منابع انسانی در هر کشور به شمار می‌رود (حقیقی و همکاران، ۱۴۰۰ به نقل از بلند و همکاران، ۲۰۰۲). هدف و نقش عمده آموزش عالی، تربیت نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز جامعه با کسب توانایی لازم جهت وظایف مربوط در حیطه عملکردی خود است (حقیقی و همکاران، ۱۴۰۰ به نقل از بوزرجمهر و همکاران، ۱۳۹۳) و یکی از عوامل اصلی که می‌تواند آموزش را از حالت ایستا به مسیری پویا و با کیفیت سوق دهد، ارزشیابی است. استفاده از ارزشیابی کارآمدترین روش جهت بهبود کیفیت آموزشی است. در همین راستا استاد به عنوان یک پایه اساسی در سیستم آموزشی برای اینکه کیفیت ارزشیابی را تضمین کند و در نتیجه منجر به یک ثبات در آن سیستم شود، محسوب می‌شود (طاهری، ۱۴۰۲).

ارزشیابی یکی از جنبه‌های مهم فرآیند فعالیت‌های آموزشی است و توسط آن می‌توان به کاستی‌ها و نقاط قوت برنامه آموزشی پی برد و راهکار مناسبی را در جهت حل مشکلات برنامه آموزشی ارائه نمود. در این میان، ارزشیابی استاد به عنوان یک استراتژی مهم برای ارتقای کیفیت آموزشی مورد توجه دانشگاه‌ها بوده است، به همین جهت مراکز آموزش عالی برای تعیین شایستگی اساتید خود ملاک‌هایی را تعیین می‌کنند و بدین وسیله عملکرد آن‌ها را از طریق فرآیندی مدون مورد ارزشیابی قرار می‌دهند. ارزشیابی اساتید فرایندی نظام‌مند و مستمر برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات در مورد نحوه عملکرد اعضای هیات علمی می‌باشد تا بر اساس آن میزان تحقق اهداف مورد نظر تعیین شود (بهلولی و همکاران، ۱۴۰۲ به نقل از هورسان و همکاران، ۱۳۹۸ و ترک‌زاده و همکاران، ۱۳۹۴). مهمترین هدف ارزشیابی، کمک به اساتید در جهت اصلاح و بهبود روش‌ها و فعالیت‌های آموزشی، کمک به مدیران برای تصمیم‌گیری معقول‌تر در مورد استخدام، ترفیع اساتید و در نهایت ارتقای آموزش به عنوان یک حرفه است و نقش مهمی در برنامه ریزی صحیح، اجرای موفق برنامه‌های آموزشی و بهبود کیفیت آموزش در دانشگاه‌ها دارد (تذکری و همکاران، ۱۳۸۷). هرچند ارزشیابی امری منطقی و ضروری است و با انجام آن می‌توان به نکات منفی و مثبت برنامه‌ها و عملکردها پی برد، اما لازمه آن وجود یک سیستم و ابزار سنجش صحیح، حساس و دقیق است تا هم ارزشیابی به نحو صحیح صورت گیرد و هم تبعات منفی آن به حداقل برسد. از پیامدهای منفی اجرای ضعیف ارزشیابی، کاهش رضایت پرسنل، کم شدن انگیزه، بی‌تفاوتی آن‌ها به وظایف خود و نهایتاً کاهش بازدهی سیستم است که در جای خود مسائل بسیار مهمی هستند (وثیق و همکاران، ۱۳۹۶).

با توجه به اهمیت ارزشیابی اساتید، در پردیس خواهران دانشگاه امام صادق علیه السلام علاوه بر استفاده از پرسشنامه در ارزیابی دانشجویان از اساتید، از روش‌های دیگری همچون ارزیابی اساتید از دیدگاه مدیران گروه، ارزیابی از اداره امور کلاس‌ها و امتحانات اساتید استفاده می‌شود. در جدول زیر، کاربرگ‌های مذکور مشاهده می‌شوند. این کاربرگ‌ها توسط دانشگاه امام صادق (ع) طراحی و در سال ۱۳۹۹۰۷۱۲ به پردیس خواهران ابلاغ شده است.

جدول ۱: کاربرد های ارزیابی استاد

ارزیابی مدیر گروه در خصوص اساتید						
ردیف	عنوان		نمره ارزشیابی از ۴			
۱	حضور فعال در برنامه ها و جلسات گروه					
۲	همکاری با گروه در زمینه های علمی و اجرایی					
۳	ارائه ایده های آموزشی و پژوهشی در جهت ارتقاء علمی گروه و واکنش منطقی نسبت به انتقاد و پیشنهاد اعضای گروه					
۴	تلاش مستمر برای ارتقاء سطح علمی در حوزه تخصصی و معارف اسلامی					
۵	اهتمام به راهنمایی دانشجویان در زمینه های علمی و تربیتی					
ارزیابی نظم آموزشی						
ردیف	شاخص ها		نمره ارزشیابی			
۱	تشکیل منظم کلاسها (۰.۲ نمره)					
۲	ثبت به موقع نمرات آزمون (۰.۳ نمره)					
۳	در دسترس بودن استاد(۰.۱۵ نمره)					
۴	تحویل طرح درس (۰.۰۵ نمره)					
۵	تحویل سوالات آزمون (۰.۰۵ نمره)					
فرم ارزیابی دانشجویان از استاد						
نام درس	کد رشته	تسلط علمی استاد	شیوه بیان، تفهیم و انتقال مطالب	در مجموع چه نمره ای به استاد می دهید (از ۱۰ نمره)	اخلاق کلاس داری اعم از نظم کلاسی، ارتباط مناسب با دانشجو و ...	نمره کل درس

با توجه به بررسی های انجام شده در فرآیند ارزشیابی پردیس خاوران، مشکلاتی در زمینه ارزیابی دانشجویان از استاد وجود دارد که در ذیل به آن اشاره شده است:

- ❖ در نظر نگرفتن تفاوت بین دروس عملی و نظری
- ❖ کلی بودن سوالات پرسشنامه
- ❖ مبهم بودن سوالات پرسشنامه
- ❖ کم بودن استقبال دانشجویان در فرایند ارزشیابی
- ❖ زیاد بودن تعداد دروس ارزشیابی در هر ترم

در راستای بهبود وضعیت مذکور دفتر برنامه ریزی و ارزیابی آموزشی بازنگری سازوکار ارزیابی استاد توسط دانشجو را در سال جاری مورد توجه قرار داده است. این مهم در دو فاز "مطالعه و بررسی مولفه های ارزیابی استاد" و "طراحی کاربرگ های ارزیابی" تعریف گردید که در گزارش کنونی نتایج آن در قالب بخش دوم ارائه شده است.

بخش دوم: وضعیت پیشنهادی

پیشینه پژوهش

کیفیت تدریس همواره یکی از نگرانی‌های اصلی مسئولین نظام آموزش عالی بوده است. تاکید آیین نامه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر به-کارگیری نتایج حاصل‌شده این راهبرد، در برگه‌های ویژه ارتقا و تبدیل اعضای هیات علمی، بیانگر اهمیت این موضوع است. محققان عرصه آموزش، آموزش مؤثر و کارآمد را مهم‌ترین عامل در پیشرفت آموزشی و یادگیری دانشجو تشخیص داده‌اند. اثربخشی در تدریس، مجموعه‌ای از توانمندی قابلیت‌ها و و علائق است که موجب نیل به اهداف آموزشی، چه در یاددهنده و چه در یادگیرنده می‌شوند. تدریس اثربخش باید منظم و برنامه‌زباننده باشد و موجب ارتقای انگیزه، نشاط، نوآوری و افزایش کارایی استاد و دانشجو شود (سامری، ۱۳۹۷ به نقل از ظهور و اسلامی‌نژاد، ۱۳۸۱). کیفیت تدریس و یادگیری به معنای انتقال و تکرار دانش نیست؛ بلکه کیفیت تدریس ایجاد شرایطی است که هم دانشجویان و هم اساتید فعال هستن و به طور اساسی در ایجاد دانش مشارکت دارند و به عنوان افراد انسانی رشد خواهند کرد. چنین فرآیندی بنابراین باعث تامین نیازهای پیشرفته روحی، هیجانی، اجتماعی، روحانی و ... در دانشجویان خواهد شد (دارابی، ۱۴۰۰ به نقل از هوی و میسکل، ۲۰۰۸). گلدستین و بنسی (۲۰۰۶) اذعان داشته‌اند کیفیت تدریس از دو حیث قابل طرح است: یکی از منظر فعالیت‌هایی که اساتید انجام می‌دهند و دیگری از حیث چگونگی انجام این فعالیت‌ها. باعنایت به اهمیت این موضوع دفتر برنامه‌ریزی و ارزیابی آموزش پردیس خواهران دانشگاه امام صادق علیه السلام به بررسی و تحقیق در زمینه مولفه‌های تدریس اثربخش در تحقیقات داخلی و خارجی و فرآیند ارزشیابی دانشگاه‌های برتر جهان پرداخت که با توجه به آن‌ها مولفه‌های با فراوانی بالا استخراج گردید و همچنین گویه‌های مرتبط با هر مولفه ذکر شد که در جداول ذیل مشخص شده است.

جدول ۲: مولفه‌های تدریس اثربخش

تحقیقات انجام شده	مولفه‌های پیشنهادی
سامری ۱۳۹۷	۱. ویژگی‌های شخصیتی و فردی استاد ۲. ویژگی‌های علمی و سواد استاد ۳. توانمندی در بعد روابط انسانی و قدرت ایجاد ارتباط ۴. مهارت تدریس و مدیریت کلاس ۵. مهارت ارزشیابی
دانشگاه میشیگان آمریکا (به نقل از سامری، ۱۳۹۸)	۱. تشویق دانشجویان به برقراری ارتباط با اساتید ۲. تشویق به مشارکت دانشجویان ۳. تشویق به یادگیری ۴. ارائه بازخوردهای فوری ۵. توجه به زمانبندی ۶. داشتن انتظارات بالا از دانشجویان ۷. توجه به استعدادها و شیوه‌های یادگیری متنوع

تحقیقات انجام شده	موفه‌های پیشنهادی
هامر، لیب و ریوا ۲۰۱۲	۱. برخورداری از دانش موضوعی در سطح عالی ۲. شان و وقار ۳. مهارت در برقراری ارتباط ۴. شخصیت گیرا و جذاب ۵. توانایی ارائه یک موضوع
بامنی مقدم و رفیعی ۱۳۹۶	۱. توانایی علمی ۲. پویایی و علاقه‌مندی ۳. تقویت انگیزه و توانایی‌های دانشجویان ۴. ارتباط انسانی بین استاد و دانشجو ۵. سازماندهی و وضوح تدریس ۶. رعایت نظم و مقررات آموزشی
علی بیگی و همکاران ۱۳۹۸	۱. توانایی پرورش روحیات ذهنی مثبت ۲. نوآوری در تدریس ۳. خصوصیات شخصیتی ۴. توانایی مدیریت تدریس ۵. اخلاق و رفتار مدرس
کیدوری و همکاران ۱۳۹۸	۱. طراحی و شیوه تدریس ۲. مهارت ارتباطی و بین فردی ۳. دانش پژوهی ۴. ویژگی‌های شخصیتی استادان اثرگذار
قنبری و سلطانزاده ۱۳۹۷	۱. روش تدریس ۲. تسلط و توان علمی ۳. انضباط آموزشی ۴. ویژگی فردی و اجتماعی
اسدی و همکاران ۱۳۹۴	۱. مهارت‌های آموزشی ۲. منش فردی ۳. خصوصیات اخلاقی ۴. مهارت‌های ارتباطی ۵. ارزیابی نظام‌مند ۶. تجربه استاد
سلیمی و رمضانی ۱۳۹۳	۱. روابط انسانی ۲. طرح درس مطلوب ۳. توجه به محیط یادگیری ۴. انجام دقیق روش تدریس مناسب ۵. ویژگی‌های شخصیتی مدرس ۶. ارزشیابی به‌موقع
بهادری و همکاران ۱۳۹۳	۱. تسلط بر موضوع درسی ۲. ارائه مطالب جدید و به‌روز ۳. بیان ساده، شیوا، انتقال واضح و روشن مطالب ۴. تسلط بر موضوع درسی و ارزشیابی از دانشجویان

مؤلفه‌های پیشنهادی	تحقیقات انجام شده
۱. تسلط استاد بر موضوع تدریس ۲. دانش عمومی در مورد درس مورد تدریس ۳. کوشش جهت تفهیم درس و پاسخ به سوالات دانشجو و سابقه تدریس استاد ۴. آشنایی به روش‌های ارتباطی و شیوه‌های مناسب برخورد با دانشجو	وهابی ۱۳۹۳
۱. اداره و طراحی فرآیند آموزش ۲. ایجاد تعامل میان دانشجویان ۳. تسلط بر نرم‌افزارها و پشتیبانی فناوریانه ۴. ترغیب دانشجویان به تامل ۵. ارزشیابی فرآیند یادگیری ۶. بیان اهداف و چارچوب کلی دروس ۷. طراحی فعالیت‌های یادگیری و ارائه بازخورد ۸. آغازگری و وساطت در بحث ۹. ملاحظه تفاوت‌های فردی	سراجی و همکاران ۱۳۹۳
۱. روابط انسانی ۲. مهارت‌های تدریس ۳. ویژگی‌های شخصیتی و مهارت‌های ارزشیابی ۴. جنبه هنر یا علم بودن تدریس و میزان تاثیر آموزش و بهسازی	طالب زاده و همکاران ۱۳۹۰
۱. مهارت‌های عرضه محتوا ۲. راهنمایی و مشاوره ۳. رعایت مسائل اخلاقی در آموزش و مهارت‌های ارتباطی ۴. تسلط بر محتوا ۵. مدیریت کلاس و ارزیابی یادگیری	حسنی و همکاران ۱۳۹۴
۱. ویژگی‌های شناختی-رفتاری اساتید ۲. پیش آمادگی‌ها و توانمندی‌ها و توانمندی‌های دانشجویان ۳. کیفیت طراحی تدریس ۴. کیفیت اجرای تدریس ۵. دستاوردهای تدریس ۶. محیط آموزشی	ترک زاده و کشاورزی ۱۳۹۹
۱. ویژگی‌های فردی ۲. استفاده از تکنولوژی و شیوه‌های متنوع تدریس ۳. نظارت و ارزشیابی ۴. راهنمایی و ایجاد انگیزه ۵. ارتباط استاد و دانشجو ۶. مدیریت کلاس و برنامه‌ریزی آموزش ۷. امکانات آموزشی و رفاهی	مهرابی‌نیا و همکاران ۱۴۰۱
۱. ویژگی‌های فردی ۲. کیفیت تدریس ۳. ویژگی‌های حرفه‌ای ۴. قوانین آموزشی	یعقوبی و سلیمی ۱۳۹۷

تحقیقات انجام شده	مولفه‌های پیشنهادی
دانشگاه کانسس آمریکا	۱. دانش موضوعی
	۲. مدیریت کلاس
	۳. نحوه ارزیابی
	۴. رشد دانشجویان
	۵. رفتار حرفه‌ای
سایت Watermark Insights 2023	۱. دانش و اشتیاق به موضوع
	۲. تجربه، مهارت و خلاقیت در کلاس درس
	۳. شفاف‌سازی انتظارات دانشجو و شیوه‌های آزمون
	۴. حرفه‌ای بودن در کلاس درس و فراتر از آن
	۵. اثربخشی کلی تدریس
	۶. بازخوردهای به دانشجویان

جدول ۳: مولفه‌های با فراوانی بالا

مولفه	ریز مولفه	محققین	فراوانی
قدرت بیان مطالب	سازماندهی منظم و منطقی محتوای درس قبل از ارائه	سامری ۱۳۹۷، دانشگاه میشیگان آمریکا، هامر و همکاران ۲۰۱۲، بامنی و رفیعی ۱۳۹۶، علی بیگی و همکاران ۱۳۹۸، کینوری و همکاران ۱۳۹۸، قنبری و سلطانزاده ۱۳۹۷، اسدی و همکاران ۱۳۹۴، سلیمی و رضانی ۱۳۹۳، بهادری و همکاران ۱۳۹۳، وهابی ۱۳۹۳، سراجی و همکاران ۱۳۹۳، طالب زاده و همکاران ۱۳۹۰، حسنی و همکاران ۱۳۹۴، ترک زاده و کشاورزی ۱۳۹۹، مهرابی نیا و همکاران ۱۴۰۱، یعقوبی و سلیمی ۱۳۹۷، دانشگاه کانسس آمریکا، سایت Watermark Insights	۱۹
	استفاده از روش‌ها و فنون تدریس متنوع به اقتضا و تناسب موضوعات درسی		
	جمع‌بندی و سازماندهی مطالب ارائه شده هر جلسه در کلاس		
	استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرآیند تدریس و یادگیری		
قدرت ارتباط با دانشجویان	فراهم کردن جو کلاسی سالم برای مشارکت تمام دانشجویان	سامری ۱۳۹۷، دانشگاه میشیگان آمریکا، هامر و همکاران ۲۰۱۲، علی بیگی و همکاران ۱۳۹۸، اسدی و همکاران ۱۳۹۶، کینوری و همکاران ۱۳۹۸، سلیمی و رضانی ۱۳۹۴، بهادری و همکاران ۱۳۹۳، طالب زاده و همکاران ۱۳۹۰، حسنی و همکاران ۱۳۹۴، ترک‌زاده و کشاورزی ۱۳۹۹، مهرابی نیا و همکاران ۱۴۰۱، سایت Watermark Insights	۱۵
	عدم ایجاد استرس در دانشجویان		
	در دسترس بودن استاد		
	برقراری ارتباط دوستانه و صمیمی با دانشجویان		
	ایجاد رغبت و علاقه در دانشجویان برای انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی		
	عدم تبعیض بین دانشجویان		
	انتظارات بجا و مناسب از دانشجویان		
	عدم تحمیل نظرات خود به دانشجویان		
ویژگی‌های شخصیتی و فردی استاد	علاقه، صبر و حوصله برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان	سامری ۱۳۹۷، هامر و همکاران ۲۰۱۲، علی بیگی و همکاران ۱۳۹۸، کینوری و همکاران ۱۳۹۸، سلیمی و رضانی ۱۳۹۴، سلطانزاده ۱۳۹۷، اسدی و همکاران ۱۳۹۴، قنبری و همکاران ۱۳۹۸، ترک زاده و همکاران ۱۳۹۰، مهرابی نیا و همکاران ۱۴۰۱، یعقوبی و سلیمی ۱۳۹۷	۱۱
	مناسب بودن وضع ظاهری		
	سرحال بودن		
	قاطعیت		
	انعطاف‌پذیری		
	رعایت شئون مدرسی و دانشگاهی		
	حضور به موقع و رعایت طول زمان کلاس		

مؤلفه	ریز مؤلفه	محققین	فراوانی
ویژگی‌های علمی و تسلط علمی استاد بر موضوع درس	تسلط کافی بر مطالب درسی	سامری ۱۳۹۷، هامر و همکاران ۲۰۱۲، بامنی و رفیعی	۱۱
	به‌روز بودن	۱۳۹۶، کینوری و همکاران ۱۳۹۸، قنبری و سلطانزاده	
	تجربه	۱۳۹۷، اسدی و همکاران ۱۳۹۴، بهادری و همکاران	
	استفاده مداوم از نتایج تحقیقات در تدریس	۱۳۹۳، وهابی ۱۳۹۳، حسنی و همکاران ۱۳۹۴، دانشگاه کانسس آمریکا، سایت Watermark Insights	
مهارت ارزشیابی	ارائه بازخورد به دانشجویان	سامری ۱۳۹۷، دانشگاه میشیگان آمریکا، اسدی و همکاران ۱۳۹۴، سلیمی و رضانی ۱۳۹۳، بهادری و همکاران ۱۳۹۳، سراجی و همکاران ۱۳۹۳، طالب زاده و همکاران ۱۳۹۰، حسنی و همکاران ۱۳۹۴، مهرابی نیا و همکاران ۱۴۰۱، دانشگاه کانسس آمریکا، سایت Watermark Insights	۱۱
	رعایت عدالت در ارزشیابی		
	استفاده از روش‌های ارزشیابی متنوع		
	طراحی سوالات متناسب با سطح درک و فهم دانشجویان		
	حساسیت نسبت به ملاحظات اخلاقی در برگزاری امتحانات		

جمع‌بندی

با توجه به نتایج تحقیقات‌های مذکور ۴ مولفه با بیشترین فراوانی که شامل؛ "تسلط علمی بر موضوع درسی"، "قدرت بیان"، "قدرت ارتباط با دانشجویان"، و "مهارت در ارزشیابی" شناسایی شد. منطبق با مولفه‌های مذکور ۷ نوع کاربرگ ارزیابی به تفکیک دروس تخصصی، دروس زبان انگلیسی و مکالمه عربی، دروس قواعد عربی، دروس روش تحقیق، دروس زبان تخصصی، دروس اخلاق و تربیت بدنی به شرح زیر طراحی شد.

کاربرگ ارزیابی دروس نظری (شماره ۱)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. استاد اطلاعات کافی و به روز در مورد موضوع درسی داشتند.
قدرت بیان مطالب	۳. درس خود را به گونه‌ای ارائه می‌کردند تا فراگیران، مفاهیم اصلی موضوعات درسی را درک و در نهایت فهم منسجمی از کل موضوع بدست آورند.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۴. با فراگیران در فرایند تدریس تعامل داشته، آنها را تشویق کرده و به آنها اجازه پرسش و اظهار نظر در مورد موضوع درسی می‌دادند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۵. ملاک‌های مشخصی برای ارزیابی یادگیری تعیین و آن را در آغاز ترم به فراگیران اعلام کردند.
	۶. تکالیف ایشان به فهم بیشتر دانشجویان از مطالب درسی کمک می‌کرد.
	۷. امتحان این درس به جای تأکید بر حفظ کردن آموخته‌ها، دانشجویان را به سمت یادگیری عمیق هدایت می‌کرد.

کاربرگ ارزیابی دروس زبان انگلیسی عمومی (شماره ۲)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. از به کارگیری زبان فارسی در کلاس درس پرهیز می‌کردند.
قدرت بیان مطالب	۳. درس خود را به گونه‌ای ارائه می‌کردند تا فراگیران مفاهیم اصلی موضوعات درسی را درک و در نهایت فهم منسجمی از کل موضوع بدست آورند.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۴. در فرایند تدریس از فناوری‌های آموزشی همچون نمایش فیلم، پاور و فلش کارت استفاده می‌نمودند.
	۵. درس خود را به گونه‌ای سازماندهی می‌کردند تا دانشجویان فرصت مکالمه به زبان انگلیسی را داشته باشند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. تکالیف ایشان به فهم بیشتر دانشجویان از مطالب درسی کمک می‌کرد.
	۷. تکالیف محوله به دانشجویان را با دقت ارزشیابی می‌کردند.

کاربرگ ارزیابی دروس مکالمه عربی (شماره ۳)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. از به کارگیری زبان فارسی در کلاس درس پرهیز می کردند.
قدرت بیان مطالب	۳. درس خود را به گونه‌ای ارائه می کردند تا فراگیران مفاهیم اصلی موضوعات درسی را درک و در نهایت فهم منسجمی از کل موضوع بدست آورند.
	۴. در فرایند تدریس از فناوری‌های آموزشی همچون نمایش فیلم، پاور و فلش کارت استفاده می نمودند.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۵. درس خود را به گونه‌ای سازماندهی می کردند تا دانشجویان فرصت مکالمه به زبان عربی را داشته باشند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. تکالیف ایشان به فهم بیشتر دانشجویان از مطالب درسی کمک می کرد.
	۷. تکالیف محوله به دانشجویان را با دقت ارزشیابی می کردند.

کاربرگ ارزیابی درس زبان تخصصی (شماره ۴)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. استاد مطالب مفید و به روزی را ارائه می کردند.
قدرت بیان مطالب	۳. درس خود را به گونه‌ای ارائه می کردند تا فراگیران، مفاهیم اصلی موضوعات درسی را درک و در نهایت فهم منسجمی از کل موضوع بدست آورند.
	۴. استاد ترکیبی از توضیح و تمرین را ارائه می کردند.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۵. به سؤالات و اظهارات فراگیران با دقت گوش می دادند و راهنمایی‌های لازم را به آنها ارائه می کردند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. ملاک‌های مشخصی برای ارزیابی یادگیری فراگیران تعیین و آن را در آغاز ترم به فراگیران اعلام می نمودند.
	۷. تکالیف و تدریس استاد به طور مفید یکدیگر را تکمیل می کرد.

کاربرگ ارزیابی درس قواعد عربی (شماره ۵)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. دانش و آگاهی کافی از موضوع درسی داشتند.
قدرت بیان مطالب	۳. تدریس معمولاً با بررسی مفهومی مطالب و کاربرد قواعد در جمله انجام می شد.
	۴. استاد با مثال‌های زیاد، قواعد را بیان و در نهایت دانشجویان را به صورت کاربردی با قاعده مورد نظر آشنا می کرد.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۵. در کلاس سؤالات مختلفی را مطرح و از دانشجویان می خواستند که سؤالات را حل کنند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. تکالیف ایشان به فهم بیشتر دانشجویان از مطالب درسی کمک می کرد.
	۷. تکالیف محوله با دقت ارزیابی می شدند.

کاربرگ ارزیابی درس اخلاق (شماره ۶)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. استاد در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را به اطلاع دانشجویان رساند.
	۲. دانش و آگاهی کافی از موضوع درسی داشتند.
قدرت بیان مطالب	۳. استاد، متناسب با مباحث درس از آیات، روایات، اسامی یا اصطلاحات خاص استفاده می‌کردند.
	۴. تدریس استاد به گونه‌ای بود که فضایی معنوی، اخلاقی و تربیتی در کلاس ایجاد می‌شد.
قدرت ارتباط با دانشجویان	۵. درس خود را به گونه‌ای سازماندهی می‌نمودند تا دانشجویان فرصت گفتگو و مشارکت در بحث‌های کلاسی را داشته باشند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. امتحان این درس به جای تأکید بر حفظ کردن آموخته‌ها، دانشجویان را به سمت یادگیری عمیق هدایت می‌کرد.

کاربرگ ارزیابی درس روش تحقیق (شماره ۷)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. در نخستین جلسه تدریس، اهداف و انتظارات درس را برای تمام ترم اعلام نمودند.
	۲. استاد اطلاعات کافی و به‌روز در مورد موضوع درسی داشتند.
قدرت بیان مطالب	۳. استاد ترکیبی از توضیح و تمرین را ارائه می‌کردند تا فراگیران فهم منسجمی از موضوع به دست آورند.
	۴. درس خود را به گونه‌ای سازماندهی می‌نمودند تا دانشجویان فرصت گفتگو و مشارکت در بحث‌های کلاسی را داشته باشند.
مهارت در ارزیابی دانشجو	۵. ملاک‌های مشخصی برای ارزیابی یادگیری فراگیران تعیین و آن را در آغاز ترم به فراگیران اعلام کردند.
	۶. تکالیف و تدریس استاد به طور مفید یکدیگر را تکمیل می‌کرد.
	۷. امتحان این درس به جای تأکید بر حفظ کردن آموخته‌ها، دانشجویان را به سمت یادگیری عمیق هدایت می‌کرد.

کاربرگ ارزیابی درس تربیت بدنی (شماره ۸)

مؤلفه	گویه
تسلط علمی بر موضوع درسی	۱. تسلط مربی به موضوعات تئوری و درسی
	۲. تسلط مربی به انجام عملی مهارت‌های ورزشی مربوطه
قدرت بیان مطالب	۳. توانایی بیان مطالب نظری مربوط به عملیات ورزشی
	۴. توانایی آموزش مهارت‌های عملی در ورزش مربوطه
قدرت ارتباط با دانشجویان	۵. حضور مرتب در میدان ورزشی و نظارت بر کار دانشجویان
مهارت در ارزیابی دانشجو	۶. مناسب بودن نحوه امتحان تئوری و عملی

منابع

۱. اسدی، محمد و غلامی، خلیل. (۱۳۹۵). سنتز پژوهی بر الگوی تدریس اثربخش در آموزش عالی، دو فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، ۵ (۹)، ۱۴۴-۱۱۳.
۲. بامنی‌مقدم، محمد و رفیعی، سعید رضا. (۱۳۹۶). ارزشیابی کیفیت تدریس اعضای هیات علمی: مطالعه موردی دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۸ (۲۹)، ۱-۲۲.
۳. بهلولی، سپیده؛ نگاهداری، رامین؛ بهرامیان، آیلا؛ کوه سلطانی، مریم؛ کاتبی، کتابون؛ حریری شبستانی، پوریا و حسن‌زاده، سعید. (۱۴۰۲). عوامل تاثیرگذار بر میزان مشارکت دانشجویان در فرآیند ارزشیابی اساتید از دیدگاه اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز. مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۱۶ (۵)، ۴۸۷-۴۸۰.
۴. تذکری، زهرا؛ آخرین، کاظم؛ عابدی، علی؛ مولایی، بهنام و اروجلی پور، آفت. (۱۳۸۷). همبستگی نتایج فرم‌های چهارگانه ارزشیابی اساتید در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، فصلنامه سلامت و مراقبت، ۱۰ (۴)، ۱۸-۱۳.
۵. ترک‌زاده، جعفر و کشاورزی، فهیمه. (۱۳۹۹). شناسایی مولفه‌های موثر بر تدریس اثربخش با رویکرد راهبردی در دوره‌های آموزش عالی، فصلنامه آموزش در علوم انتظامی، ۷ (۲۵)، ۴۳-۶۳.
۶. حقیقی، مهدی؛ چرابین، مسلم؛ اکبری، احمد و کریمی، محمد. (۱۴۰۰). ضرورت، جایگاه و نگاه به ارزشیابی آموزشی اعضای هیات علمی در آموزش عالی، مجله دانشکده پزشکی زابل، ۴ (۲)، ۸۳-۹۰.
۷. دارابی، مجید. (۱۴۰۰). واکاوی مؤلفه‌های مهم برای تدریس با کیفیت در دانشگاه‌ها. نظریه و عمل در تربیت معلمان (راهبردهای نوین تربیت معلمان، ۷ (۱۲)، ۴۳-۱.
۸. سامری، مریم. (۱۳۹۸). ارائه مدل تدریس اثربخش در دانشگاه: تحلیل دیدگاه استادان، مدیریت در دانشگاه اسلامی، ۱۷ (۱)، ۱۸۳-۲۰۵.
۹. سامری، مریم. (۱۳۹۷). ارائه مدل تدریس اثربخش اساتید دانشگاه بر پایه تحلیل شبکه عصبی مصنوعی، نشریه علمی- پژوهشی آموزش و ارزشیابی، ۱۱ (۴۴)، ۷۹-۱۰۲.
۱۰. سایت Watermark Insights.
۱۱. سلیمی، جمال و رضائی، قباد. (۱۳۹۳). شناسایی مولفه‌های تدریس اثربخش و ارزیابی وضعیت تدریس (مطالعه موردی دانشگاه علمی کاربردی استان کردستان)، فصلنامه مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۴ (۸)، ۳۳-۶۱.
۱۲. طاهری، علیرضا. (۱۴۰۲). نحوه ارزشیابی استاد در برخی دانشگاه‌های معتبر جهان: نتایج یک مطالعه تطبیقی. مجله توسعه آموزش علوم پزشکی، ۱۴ (۱)، ۳۲-۱۵.
۱۳. علی‌بیگی، امیرحسین؛ بارانی، شهرزاد و کرمی دهکردی، مهدی. (۱۳۹۸). طراحی و تدوین الگوی جامع ارزشیابی کیفیت تدریس استاد: مطالعه موردی دانشگاه رازی، پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، سال شانزدهم، ۲ (۳۶)، ۳۴-۲۱.
۱۴. قنبری، سیروس و سلطانزاده، وحید. (۱۳۹۷). ارتقا کیفیت تدریس در پرتو ارزشیابی از اساتید؛ تاملی بر دیدگاه دانشجویان، فصلنامه علمی پژوهشی تدریس پژوهی، ۶ (۲)، ۳۱-۱۵.
۱۵. کیخا، احمد و شکورنیا، عبدالحسین. (۱۳۹۸). تحلیل انتقادی سیستم ارزشیابی استاد توسط دانشجویان، مجله توسعه آموزش جندی‌شاپور، فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، ۱۰ (۲)، ۸۳-۹۶.
۱۶. کیزوری، امیرحسین؛ محمدی حسینی، سید احمد و سلیمانی، الهام. (۱۳۹۸). شناسایی عوامل موثر بر کیفیت تدریس استادان از دیدگاه دانشجویان (مطالعه موردی: دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی مشهد)، فصلنامه مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۹ (۲۷)، ۱۲۸-۱۰۳.
۱۷. مهربانی‌نیا، مینا؛ خامسان، احمد و آیتی، محسن. (۱۴۰۱). عوامل تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان بر مبنای روش بنیادبخشی نظریه، دوفصلنامه پژوهش‌های کیفی در علوم رفتاری، ۱ (۱)، ۱-۱۴.
۱۸. وثیق، امین‌اله؛ احمدی، اسداله و شیخی، سعید. (۱۳۹۶). ارزشیابی اساتید دانشگاه‌های علوم پزشکی، دو فصلنامه مطالعات آموزشی نما آجا، جلد دهم، ۵ (۲)، ۴۵-۵۵.
۱۹. یعقوبی، مریم و سلیمی، محمد. (۱۳۹۷). تعیین عوامل موثر بر ارزشیابی آموزشی اساتید یک دانشگاه علوم پزشکی نظامی در شهر تهران، مجله طب نظامی، ۲۰ (۱)، ۷۳-۸۲.